

Läsnä:

Matleena Haapala, lakimies, Museovirasto
Pekka Heikkinen, lakimies, Kansalliskirjasto
Tuula Hämäläinen, lakimies, Valtion taidemuseo, Museoliitto
Marita Jalkanen, arkistonjohtaja, Kansan Arkisto, Arkistoyhdistys
Jonas Lång, kanslichef, Svenska Litteratursällskapet
~~Virva Nousiainen-Hiiri, hankintapäällikkö, Helsingin kaupunginkirjasto, Suomen kirjastoseura~~
Ulla-Maija Peltonen, arkistonjohtaja, Suomalaisen kirjallisuuden seura
Kimmo Levä, pääsihteeri, Suomen museoliitto (kohdat 1-2)
Tomi Rasimus, projektipäällikkö, Kansallisarkisto
~~Pentti Vattulainen, kirjastonjohtaja, Varastokirjasto, Suomen tieteellinen kirjastoseura~~

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtajana ja muistion laatijana toimii Matleena Haapala, joka toimii koollekutsujana vuonna 2012. Hyväksyttiin esityslista.

2. Ajankohtaiset asiat

Keskusteltiin EU:n tietosuoja-asetusluonnoksesta KOM (2012) 11. Todettiin, että sen lisäksi on vireillä tietosuojadirektiiviuudistus, joka koskee rikosasioiden selvittämistä. Pekka Heikkinen kertoi, että kirjastosektorilla on pidetty ongelmallisena erityisesti artiklaa 17 (Right to be forgotten and to erasure) ja artiklaa 9 (Processing of special categories of personal data). Ongelmat liittyvät mm. verkkoarkistojen keräämiseen ja erityisesti lehtiarkistoihin. Todettiin, että KAM-sektorin kannalta yleisesti olennainen on artiklan 6 kohta 2 ("Processing of personal data which is necessary for the purposes of historical, statistical or scientific research shall be lawful subject to the conditions and safeguards referred to in article 83"). Paljon riippuu siitä, kuinka pitkälle em. artikla kattaisi KAM-organisaatioiden henkilötietojen käsittelyä. Toisaalta artikla 83 mahdollistaa käsittelyn laillisuuden tulkinnan viemisen EU-tasolle. Ylipäätään asetusluonnos läpi mennessään näyttäisi siirtävän laillisuusvalvonnan viime kädessä EU:lle. Asetus olisi suoraan sovellettava ja kansallinen lainsäädäntö voisi vain täydentää sitä. Tiedossa ei ole, tuleeko asetus vielä lausuntokierrokselle. Suomessa asian valmistelusta vastaa OM. Kirjastosektorilla CENL ja EBLIDA ovat ottaneet kriittisesti kantaa asiaan, mutta ryhmäläisillä ei ollut tiedossa vastaavaa toimintaa arkisto- tai museojärjestöjen taholta.

Keskusteltiin Public Sector Information –direktiivin uudistushankkeesta, KOM (2011) 877. European Foundation on laatinut kannanoton asiaan 16.10.2012. Keskusteltiin erityisesti digitointihankkeiden asemasta: Kirjastoalalla on kaupallisia toimijoita, jotka ovat halukkaita ottamaan digitointihankkeita, ja näille myönnettävien yksioikeussopimusten enimmäiskesto on tarvetta nostaa KOM-asiakirjan 11 artiklan 2a-kohdassa olevasta 7 vuodesta. Kuva-arkistoalalla taas vastaavaa kaupallista toimeliaisuutta ei esiinny, koska digitointihankkeeseen siellä liittyy myös suuri metatietojen selvittämisen/kokoamisen tarve. Museo-organisaatiot ovat yleisesti vastustaneet sitä, että aineisto tulisi vastikkeettomasti kaupalliseen käyttöön. On myös huomioitava, miten tällainen vaikuttaisi yksityisten museoiden mahdollisuuksiin myydä palvelujaan. Todettiin, että PSI-direktiivin merkitys tulisi selvittää mm. Europeanan ja Finnan (KDK) kannalta ja mahdollisesti saada aikaan kansallinen digitointistrategia.

Todettiin, että monet ryhmän jäsenet aikovat osallistua Tekijänoikeusfoorumiin 19.11.2012. Foorumissa on aiheina uusien verkkopalvelujen edistäminen tekijänoikeuspolitiikassa sekä loppukäyttäjän ja julkisrahoitteisten laitosten asema tekijänoikeuspolitiikassa.

Käsiteltiin Ulla-Maija Peltosen ja Marita Jalkasen KDK-arkistosektorin puitteissa laatimaa henkilötietojen metatietomuistiota. Muistiota käsitellään seuraavan kerran KDK-yhteistyöryhmän tammikuun kokouksessa, ja se on tarkoitus keväällä toimittaa tietosuojavaltuutetun tarkistettavaksi. Todettiin, että julkisuuden henkilön määrittelyn kannalta olennainen on henkilötietolain 12 §:n 2 kohta. Historiallisten (kuolleiden) henkilöiden osalta taas kysymys lienee pääasiassa tutkimuskäytöstä. Mitä tulee käyttöön muuten, henkilötietolaissa ei ole aikamääreitä, milloin henkilön kuoltua hänen henkilötietojen suojansa lakkaa. Ns. hautakivicasessa tietosuojalautakunta oli määritellyt 25 vuoden ajan, jonka hallinto-oikeus kumosi. Tomi Rasimus lupasi tarkastella muistiota vielä henkilötietolain perustelujen valossa.

3. Yhteistyöryhmän koollekutsujan vaihtaminen vuodelle 2013

Koollekutsujana toimii vuoden 2013 ajan Tomi Rasimus, Kansallisarkisto.

4. Seminaari ”Kuolleet lehdet”, kuolleiden henkilöiden tietosuoja

Sovittiin seminaarin ajankohdaksi alustavasti keskiviikkoa 24.4.2013 klo 13-16. Sovittiin, että jokainen pyrkii selvittämään omasta organisaatiostaan seuraavaan kokoukseen mennessä, mitä muita saman aihepiiriin koulutustilaisuuksia keväällä on ja milloin. Selvitetään myös mahdollisuudet maksaa puhujapalkkioita tarvittaessa. KDK-arkistosektori on ilmoittanut tekevänsä mielellään yhteistyötä.

Hahmoteltiin seminaariohjelmaa alustavasti:

1. Johdanto ja kotimaisia tapauksia (Pekka Heikkinen)
2. Perusesitelmä lainsäädännöstä (mahdollinen puhuja: Itä-Suomen yliopiston informaatio-oikeuden ja tietoteknologiaoikeuden dosentti Tomi Voutilainen; Tomi Rasimus tiedustelee)
3. Sukututkimus-näkökulma (mahdollinen puhuja Helsingin yliopiston pohjoismaisen oikeuden professori Johan Bärlund; Jonas Lång on luvannut tiedustella)
4. EU:n tietosuojalainsäädännön tilanne (mahdollinen puhuja OM:stä; Pekka Heikkinen tiedustelee)

5. Seuraava kokous

Seuraava kokous on tiistaina 8.1.2013 klo 13 Kansallisarkistossa.

15.11.2012

Matleena Haapala